

TALOUSARVIOALOITE 118/2014 vp

Määrärahan osoittaminen kalatiestrategian toteutukseen

Eduskunnalle

Suomessa on yli 200 vesivoimalaa ja erilaisia kalojen vaellusesteinä toimivia patoja on tuhansia. Patojen rakentamisella ja vesien säännöstelyhankkeilla on aiheutettu huomattavaa haittaa Suomen kalakannoille ja vesiluonnolle laajemminkin.

Kaikki Suomen vaelluskalat vimpaa lukuun ottamatta ovat uhanalaisia tai vaarantuneita. Eri-tyisen huonosti menee meritaimenella, järvilohella, saimaannieriällä ja Itämeren harjuksella, jotka on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi. Lohta on ennen jokien patoamista ollut ainakin 34:ssä Itämereen laskevassa suomalaisjoessa. Nyt luontaisesti lisääntyviä lohikantoja on enää Tornionjoessa ja Simojoessa.

Uhanalaisten vaelluskalojen suojelemiseksi valtioneuvosto hyväksyi kansallisen kalatiestrategian maaliskuussa 2012. Kalatiestrategian tärkeimpänä tavoitteena on uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojemme elinvoimaisuuden vahvistaminen. Tämä mahdollistuu vaellusyhteyden palauttamisella ja muilla luontaista lisääntymiskiertoa tukevilla toimenpiteillä. Kalateiden mahdollistama vaelluskalojen nousu jokeen auttaa vahvistamaan niiden kutemismahdol-

lisuuksia eli luontaista lisääntymistä. Rakennetuissa joissa parannetaan kalojen kulkumahdollisuuksia patojen ohitse ja edistetään potentiaalisten lisääntymisalueiden käyttöönottoa esimerkiksi kalateiden, uomien vesittämisen ja perattujen koskien kunnostamisen avulla.

Kalatiestrategian tavoitteet ohjaavat kalatierakentamista, sillä strategiaan sisältyy 55 patoa kärkekohteina. Suurimmassa osassa näitä kohteita on jo kalatiesuunnitelmat tehty, ja osa on rakenteilla. Kustannuksia on usein jaettu eri tahojen, kuten voimalayhtiöiden, EU:n ja valtion kesken. Tietysti voimalayhtiöillä pitää olla vastuu rahoittaa näitä yhteiskunnallisesti erittäin merkityksellisiä hankkeita, mutta valtion rahoituksella on hankkeita nopeuttava rooli. Kalojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi kalatiestrategian toteutukseen on varattava riittävä rahoitus.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2015 talousarvioon momentille 30.40.20 lisäyksenä 1 000 000 euroa kansallisen kalatiestrategian toteutukseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Johanna Karimäki /vihr